

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Secundum exemplum in caussa Ansegisi. Primatus Galliæ & Germaniæ illi delatus à Ioanne VIII. Cujus Legati & Carolus Calvus consensum Episcoporum, se parituros decretis Papæ, secundùm sacros ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

giosis Episcopum in loco restituit, dirigens etiam quosdam de Camerariis suis, qui exactis à Leoncio Episcopo mille aureis, reliquos juxta possibilitatem condemnarent Episcopos. Et sic patris est ultus injuriam.

III. Posteriora secula ut frequentiores canonum violationes pepererunt, ita etiam frequentius interpellatam Principis auctoritatem ad calamitates avertendas ex media ætatis scriptoribus & canonibus discimus. Etenim pessumdata per belli furores canonica disciplina, Pippinus ejus restauranda curam gerens, synodo in civitate Suesionis indicta anno DCCXLIV. multa constituit de Clericis, monachis, & laicis, & si quid contra tentaretur, animadversionem sibi, Episcopis, & Comitibus reservavit, id est, Concilio publico regni, quod recentiores Parliamentum dixerunt. Si quis contra hoc decretum, quod xxiiij. Episcopi cum aliis Sacerdotibus vel servis Dei, una cum consensu Principis Pippini, vel optimatum Francorum consilio constituerunt, transgredi, vel legem irrumpere voluerit, vel despexerit, judicandus sit ab ipso Principe, vel Episcopis, vel Comitibus; & componat secundum quod in lege scriptum est, unusquisque juxta ordinem suum. Disjunctiva illa particula *Vel*, hęc, ut frequentissimè in aliis etiam scriptoribus, pro conjunctiva *Et* accipienda est. ut componendi quoque verbum multæ solutionem significat.

IV. Sed quia canonibus & decretis in regno receptis vis poterat inferri, aut rescriptis à Romana Curia per obreptionem elicitis, aut parum cautis Episcoporum Gallicanorum judiciis, necesse erat his omnibus incommodis prospicere. Ac sanè Regum nostrorum & Ecclesiæ Gallicanæ studio, jam ab ipso Pippino, & Carolo Magno, usque ad hæc nostra tempora, variis sed opportunis remediis, pro rerum ac ætatum conditionibus, huic morbo consultum est. Primis quidem temporibus, Ecclesiæ Gallicanæ auctoritas in eo viguit, ut nova decreta diceret, & si quæ aut canonibus antiquis adversarentur, aut receptis moribus, consensum suum rebus novis non præberet; hæcque ratione, sine tumultu, & servata semper apostolicæ sedis reverentia, decretorum executionem impediret. Eo jure usæ est in causis Drogonis & Ansegisi. Drogo unus è filiis naturalibus Caroli Magni, Archiepiscopi Metensis titulo insignitus est, & designatus Vicarius apostolicæ sedis in Gallia & Germania, Sergij Papæ epistolâ, anno octingentesimo quadragésimo quarto. Eius causâ Regum Galliæ & Germaniæ, quorum patruus erat, studiis impensè fovebatur. Sed quia prærogativa Drogoni collata Me-

vide lib. 6. cap. 29. §. 1. 4.

ropolitanorum honorem imminuebat, non consentientibus illis quorum intererat, effectum caruit. Negotium istud disceptatum fuit in Concilio Vernensi secundo: quod ad majorem conventum, & Episcoporum consensum, rem omnem distulit; his tantum verbis dolore repulsæ mitigato, si cui honor ille primatus deferri posset, ei potissimum convenire, qui & communione sacerdotij Episcopis & consanguinitatis privilegio Regibus sociaretur. Itaque prudenter Drogo ab ea prærogativa abstinuit, quam sine dissidio & schismate Ecclesiæ Gallicanæ obtinere non poterat; ut docet Hincmarus his verbis: *Quod affectu ambiit, effectu non habuit; & quod efficaciter usui, non consentientibus quibus intererat, obtinere non potuit, patientissimè toleravit; ne scandalum fratribus & consacerdotibus generans, schisma in sanctam Ecclesiam introduceret.* Illa ætate scandalis ratio habebatur, quemadmodum Decretalibus quoque constitutum vidimus libro tertio; ita ut ad defensiones vitandas, quæ ex canonibus violatis faciliè oriebantur, ab executione rescriptorum Romanæ sedis cessaretur.

V. Ansegisi Archiepiscopi Senonensis parcausâ fuit: qui gratia Caroli Calvi Imperatoris fultus, à Joanne VIII. primatum per Gallias & Germanias impetravit: sed in Concilio Pontigonensi non potuit consensum his novis rescriptis ab omnibus Episcopis Gallicanis extorquere. Aderant huic Concilio sedis apostolicæ Legati, & ipse Carolus Imperator, qui Episcopos urgebat ut de primatu illo & jussis apostolicis sententiam promerent. Illi juxta morem in Gallia receptum respondent, se Joannis Papæ præceptis secundum sacros canones & decreta Pontificum è canonibus promulgata parituros, id est, iis jussionibus faciles se præstituros quæ juri recepto non adversentur. Cùmque à Rege & à Legatis urgerentur ut purè, remota omni conditione, se obedituros huic primatui profiterentur, alii ab iis responsum extundi non potuit, exceptis Protario Archiepiscopo Burdigalensi, & Odone Belvacensi Episcopo, & paucis aliis, qui Regi hac in parte cesserunt. Aliquot diebus interjectis, interpellati iterum à Legatis singuli Archiepiscopi responderunt, *Quod veluti sui antecessores illius, id est, Joannis, antecessoribus regulariter obdierunt, ita ejus decretis vellent obedire.* Vbi observanda est dictio illa *regulariter*, quæ idem significat ac prima illa formula, *secundum sacros canones, & decreta Pontificum è canonibus promulgata.* Tandem tertia vice conventi sunt à Rege & à Legatis, ut docent excerpta actorum illius synodi apud Aimoinum: *Iterum mota est interrogatio de pri-*

Concil. Vern. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Hincmarus, c. 50. 51. 52.

Vide Martini libro de Pontigonensi c. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Concil. Vern. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Aimoinus 1. 9. 10.

matu Ansegisi; & post multas ab Imperatore & Legatis apostolicis contra Episcopos querimonias habitas, tantum in novissimo, quantum in principio synodi exinde Ansegisus obtinuit. Rem gestam recitavi, ut refertur apud Aimoinum ex veris actis synodi, à quibus differunt acta conscripta ab Odone Belvacensi, & recitata in synodo, quæ consensum Episcoporum præferunt, eò quòd plures metu Principis tacuissent.

VI. Post synodum solutam, Hincmarus Episcopos Remensis provincie monuit, quæ circumferrentur decreta Synodi Pontigonensis, illa scilicet quæ Odo Belvacensis conscripserat de primatu Ansegisi, nullius esse momenti, eò quòd illis plures Episcopi refragati fuissent. Verba capituli xxxi. r. integra recitabo, ut liquidò constet in hac epistola agi de primatu Ansegisi, qui in controversiam deductus fuerat in Synodo Pontigonensi, ut inde quoque omnibus pateat quantopere necessaria censeretur, hoc seculo, Ecclesie Gallicanæ consensio ad recipienda nova rescripta, quorum effectus sola refragatione impediretur. *Si quid in hoc humilitatis nostre conventu, inquit, duorum vel trium favore, ac paucorum silentio, fastu imperialis potentie, contra superscripta sacrorum canonum & apostolica sedis Pontificum decreta ex eisdem sacris canonibus promulgata, contraque singulis Metropolitanis antiqua privilegia, etiam per sacras leges, quibus & venerandis canonibus sancta moderatur Ecclesia conservanda, immaturo atque inconsiderato jussu est superinductum sive sancitum, prohibente Domino ut non plantetur nemus secus templum suum, nec obumbratur, & decoloretur typho terreni principatus sinceritas & fulgor humilitatis ecclesiastica) juxta decreta mystica Nicenæ Synodi, quo dicitur, Si duo aut tres propter contentiones proprias contradicunt, obtineat sententia plurimorum, si, ut diximus, duo vel tres propter assentationem forte, non corde, sed verbo, vel silentio conspiraverunt, generalitas nostra Deo auctore non annuit, sed corde ac contradicente ore constantissime abnuat, & sententia plurimorum debitum robur atque vigorem obtinuit, obtinet, ac adjuvante Domino perpetim obtinebit. Quia, ut memoratus sanctus Leo ad Maximum Antiochenum Episcopum scripsit, si quid à quoquam contra Nicæanorum canonum statuta in quacunque synodo vel tentatum est, vel ad tempus videtur extortum, nihil præjudicij inviolabilibus potest inferre decretis. Et facilius erit quarumlibet consensionum pactum dissolvi, quam prædictorum canonum regulas ex ulla parte corrumpi.*

VII. Totius autem epistolæ scopus hic est, ut constet non omnia decreta Concilij Pontigonensis à se convelli, sed quædam

tantum. Etenim apertè docet ea decreta Ioannis VIII. quæ in Synodo Ticinensi constituta fuerant, & deinde in Concilio Pontigonensi recitata, suscipi debere ab Episcopis Gallie, quia sunt ex sacris canonibus promulgata; ita tamen ut singulis Metropolitanis sua jura serventur. Quam exceptionem addit, ut primatum Ansegisi, & si quid simile aliquando tentaretur, penitus excludat. Hujus autem epistolæ ordo expendendus est, ut pateat qua ratione Episcopi Gallicani cum novis decretis confligerent. Primum ergo Metropolitanorum jura accuratè esse custodienda docet, prolatis testimoniis Nicenæ Synodi, Innocentij, Bonifacij, Concilij Africani in epistola ad Celestinum, Celestini, Leonis. Ostendit deinde canones à quoquam violari non debere, adductis locis petitis è Leonis epistolis, Hilario, Gelasio, Augustino, Symmacho, & Gregorio. Tum probat, qui posteriori ordinati sunt, prioribus non esse anteferendos, nec alicui in alterius provincia, Metropolitanò inconsulto, aliquid aggrediendum esse, ex Concilio Africano, Constantinopolitano, Antiocheno, Chalcedonensi, Pelagio, & Gregorio. Aliquando tamen vices apostolicæ sedis datas Episcopo Arelatensi, & Remensi, deinde etiam Bonifacio Moguntino, ea conditione tamen, ut singulis Metropolitanis sua jura servarentur. Tum examinat privilegium indultum Remensi Ecclesie à Benedicto Papa, quod sacris canonibus convenire demonstrat; atque adeo à nemine infringi posse, quia decretis Romanorum Pontificum derogari non potest, è Zozimo, Leone, Hilario, & Symmacho. Quare cum Gallie sine hoc Primicerio vel Primatè à sede apostolica delegato annos circiter xxxiii. manserint, & quadraginta annorum præscriptio jura Ecclesiarum excludat, ut docet è Gelasio, Iustiniano, & Gregorio, inde colligit, non sedem apostolicam, vel aures imperiales, sine ulla nova necessitate, pro hoc indebito supercilio inquietari debere. Eadem libertate qua Hincmarus rescriptum Ioannis VIII. repellit, quòd jura Metropolitanorum infringeret, Edictum Caroli, quo Ansegisus primatum sibi collatum tuebatur, eadem epistola refellit, quia Gelasius jam olim monuerit Anastasium Imperatorem, obsequi solere Principes Christianos decretis Ecclesie, non suam præponere potestatem, & Valentinianus professus fuerit causas ecclesiasticas non subjici legibus publicis. *Que non dicimus, inquit ille, quod absit, potestati ac per hoc Dei ordinationi resistentes, sed potius obsequentes: quia sicut Dominus precepit reddi que sunt Cesaris Cesari, & que*